

Complexnummer: 521303

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Kamp Vught

Aantal complexonderdelen

12

Monumentnummers van complexonderdelen

521304, 521305, 521306, 521307,
521308, 521309, 525892, 525893,
525894, 525895, 525896, 525897

Woonplaats

Vught

Gemeente

Vught

Provincie

Noord-Brabant

Hoofdadres van hoofdobject

Lunettenlaan 201, 5263 NT Vught

Complexomschrijving

Inleiding

Het voormalige CONCENTRATIEKAMP "Konzentrationslager Herzogenbusch", is gelegen ten westen van de Vughtse Heide, ten noordwesten van de kern van Vught. Het hoofdkamp van dit concentratiekamp, dat meestal wordt aangeduid als "Kamp Vught", werd vanaf 1942 gebouwd, tegenover het recreatiegebied "De IJzeren Man". Waarschijnlijk was de relatief geïsoleerde ligging - zij het niet ver van een stad verwijderd - van de Vughtse heide doorslaggevend bij de keuze voor het bouwterrein. Pas in augustus 1944 was de bouw van het complex geheel voltooid. Op 13 januari 1943, toen het kamp nog niet gereed was, werden de eerste noodbarakken van het concentratiekamp in gebruik genomen door gevangenen uit het "Polizeiliches Durchgangslager Amersfoort". Enige dagen daarna werd het complex tevens in gebruik gesteld als doorgangskamp voor Joodse gevangenen, omdat het doorgangskamp Westerbork vol was geraakt.

Kamp Vught was opgezet volgens het model van de Duitse SS-kampen, waarvan het in 1933 opgezette concentratiekamp Dachau, onder leiding van Theodor Eiche het eerste voorbeeld vormde. De SS-kampen werden doorgaans alleen in het Duitse rijk gebouwd: "Kamp Vught" vormde als SS-kamp in Nederland een uitzondering. Als enige SS-kamp in een niet bij het Duitse rijk geannexeerd gebied, ressorteerde "Kamp Vught" direct onder het "SS-Wirtschaftsverwaltungs Hauptamt" in Berlijn. Het kamp en de bijbehorende SS-gebouwen werden opgetrokken door

Nederlandse aannemers en Nederlands personeel, de bouwleiding werd echter gevoerd door de SS-er Otto Herzberg. Deze leidde in Vught een bureau waar gevangen architecten werkten, gevestigd in villa Solskin aan de Helvoirtseweg. Wat betreft de opzet toont het concentratiekamp grote gelijkenis met de Duitse concentratiekampen Dachau en Buchenwald.

De kosten van de bouw van het concentratiekamp werden geheel betaald uit verbeurd verklaard Joods bezit. Tussen 1943 en de opheffing van het kamp in september 1944 verbleven er circa 29.500 gevangen in het concentratiekamp.

Onder hen circa 12.000 Joodse gevangenen; voor hen was een afzonderlijke afdeling van het concentratiekamp gereserveerd, dat dienst deed als doorgangskamp. Verder waren in het kamp politieke gevangenen, zogenaamde asociale (bijvoorbeeld zwarthandelaren en illegale slachters), van misdaden verdachte en "staatsgevaarlijke" personen, Jehova's getuigen, gijzelaars (gevangen genomen na de april-mei staking van 1943), preventieve gijzelaars (overgekomen uit Sint Michielsgestel en Haaren) en een groep geïnterneerden voor Nederlands Oost-Indië (vastgezet vanwege de internering van Duitsers in de Oost). In totaal zijn in kamp Vught, buiten de 329 geëxecuteerden, bijna 400 gevangenen omgekomen. De gevangenen werden in barakken ondergebracht, die waren onderverdeeld in een gedeelte voor Joden en gijzelaars (aan de noordzijde) en het zogenaamde "Schutzhaftlager" (voor staatsgevaarlijke gevangenen). Aan de westelijke zijde van het terrein lag de vrouwenafdeling van het concentratiekamp. Gevangenen die voor een overtreding werden bestraft of in afwachting waren van een berechting danwel een executie werden opgesloten in de zogenaamde Bunker, een door een hoge muur omgeven gevangenis aan de noordzijde van het kampterrein. Overleden gevangenen werden in het crematorium in de noordwestelijke hoek van het concentratiekamp gecremeerd. In het kader van de totale arbeidsinzet waren er binnen het concentratiekamp een drietal industriële werkplaatsen gevestigd: Er was een Philipswerkplaats, een "Luftwaffe-commando" voor demontage van oorlogsvliegtuigen, een afdeling voor bontbewerking (Escotex) en een lompensorteerderij (Menist).

Na de bevrijding van Vught in oktober 1944 deed het concentratiekamp Vught achtereenvolgens dienst als onderkomen voor geëvacueerde Duitse burgers, als bewakingskamp voor collaborateurs en als kamp voor de Dienst Uitvoering Werken (DUW). Vanaf 1951 keeg het de functie van Moluks woonoord. Later werden delen van het kamp(terrein) in gebruik genomen door het Ministerie van Defensie en de gevangenis Nieuw Vossenveld.

Omschrijving

Het terrein van het voormalige concentratiekamp Vught is gelegen ten noordwesten van de gemeentekern, aan de westelijke zijde van de Vughtse heide. Het complex beslaat een omvangrijk terrein aan weerszijden van de Lunettenlaan. De toegang tot dit terrein lag aan de zuidelijke zijde: De toegangsweg was afgesloten door een slagboom. Rondom het terrein was een hoge prikkeldraadomheining tussen betonnen palen aangebracht. Achter deze omheining lag een gracht, waarvan de taluds ook met prikkelfraad bespannen waren. Aan de binnenzijde van deze gracht was een tweede prikkeldraadversperring aangebracht. Een gedeelte van de omheining resteert nog (aan de zuidwestelijke zijde, ter plaatse van de commandantswoning (complexonderdeel 5) en op de noordoostelijke hoek van het complexterrein. Aan de oostzijde van de Lunettenlaan, ten noorden van de Boslaan, ligt de KAZERNE van de SS (complexonderdeel 1), bestaande uit een viertal L-vormige gebouwen die samen een kruisvormige plattegrond beslaan. Iets noordelijker, aan de westelijke zijde van de Lunettenlaan ligt het rechthoekige SS- terrein, dat aan de noordzijde door een smalle weg van het gevangenenkamp werd gescheiden. Aan het begin van deze weg

ligt bij de ingang aan de Lunettenlaan een WACHTGEBOUW (complexonderdeel 2). Op het SS- terrein is aan de westelijke zijde een viertal gebouwen rond een rechthoekig pleintje gelegen: Ten oosten van het plein de OFFICIERSMESS (complexonderdeel 3), aan de noord- en zuidzijde twee LEGERINGSGEBOUWEN (complexonderdeel 4), waarin kantoren en verblijven voor de SS- officieren. Ten westen van het plein een WOONHUIS voor de SS- commandanten (complexonderdeel 5). Aan de noordelijke zijde van het SS- terrein ligt langs de weg door het kamp een GARAGE (complexonderdeel 6). Het eigenlijke concentratiekamp bevond zich op een rechthoekig terrein ten noorden van de SS- gebouwen. De toegang tot het concentratiekamp vanaf het SS- terrein werd gevormd door een POORTGEBOUW (complexonderdeel 7), de zogenaamde "Kommandantur". Direct achter de Kommandantur lag een rechthoekig, door twee smalle lanen doorkruiste APPEL-PLAATS (complexonderdeel 8), waar de gevangenen een aantal malen per dag werden bijeen geroepen voor appèl. De noordelijke helft van deze appèlplaats is na 1945 bebouwd. Ten oosten en ten westen hiervan lagen gebouwen voor het registratiekantoor en de keuken/wasserij, respectievelijk gesloopt en gedeeltelijk gesloopt/verbouwd (en hierdoor buiten de bescherming vallend). Ten noorden van de appèlplaats lagen de barakken voor de gevangenen. Een aantal van deze barakken (nummers 33 tm 43 - zie plattegrond-) vormden de werkplaatsen voor de Philips-fabriek. De barakken van het doorgangskamp voor Joodse gevangenen lagen aan de noordzijde van het terrein. Anno 2001 is nog slechts één oorspronkelijke BARAK (Barak 1, complexonderdeel 9), gelegen ten oosten van de appèlplaats, gehandhaafd. Aan de noordzijde van het terrein, tussen de barakken voor de Joodse gevangenen, lagen het inmiddels gesloopte ziekenhuis en de ommuurde kampGEVANGENIS, ook wel "de Bunker" genoemd (complexonderdeel 10). Op de noordoostelijke hoek van het terrein ligt het CREMATORIUM (complexonderdeel 11). Ten oosten van het terrein van het voormalige concentratiekamp ligt op de Vughtse heide een drietal in 1847 aangelegde lunetten. Op het een van deze lunetten, (lunet 3) ligt de bij het kamp behorende FUSILLADEPLAATS met een GEDENKTEKEN uit 1947, (Complexonderdeel 12), ontworpen door Joh. F. van Herwerden.

Waardering

Het complex van het concentratiekamp Vught is van algemeen belang en bezit grote cultuur-historische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling. Het complex is als enige voormalige SS-concentratiekamp in Nederland (en als enige SS-concentratiekamp buiten het Duitse rijk) uniek. Als herinnering aan de vervolging van de Joden en de behandeling van gevangenen door de SS ten tijde van de bezetting heeft het complex grote historische waarde. Het heeft een grote belevingswaarde als aan de verschrikkingen en het geweld van de oorlog herinnerend ensemble. Het complex van het concentratiekamp illustreert het door de SS gevoerde schrikbewind in de concentratiekampen. Het complex bezit ensemblewaarde door de bijzondere wijze van inrichting: Het concentratiekamp toont qua opzet grote gelijkenis met eerder gebouwde Duitse concentratiekampen, zoals Buchenwald en Dachau. Het complex is van belang vanwege de plattegrond/aanleg, waarin een duidelijke hiërarchie tot uiting komt, die heden nog afleesbaar is. Het concentratiekamp is als enig SS- concentratiekamp in Nederland van belang vanwege zeldzaamheid. Zowel door de cultuur- en architectuurhistorische waarde als door de zeldzaamheid en herkenbaarheid van de oorspronkelijke aanleg is het complex van groot nationaal- en internationaal belang.

Monumentnummer*: 521304

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Lunettenlaan

Nr*

201

Toev.*

Postcode*

5263 NT

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

648

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De voormalige KAZERNE, behorend bij het concentratiekamp Vught, is gelegen ten oosten van de Lunettenlaan, langs de noordzijde van de Boslaan. De kazerne bestaat uit een viertal identieke gebouwen. In dit kazernegebouw waren tijdens de Tweede Wereldoorlog twee compagnieën van het SS-Wachtbataillon Nord-West ondergebracht, die met de buitenbewaking waren belast: een groot gebied rondom het terrein van concentratiekamp Vught was afgezet en werd bewaakt door SS-ers van het wachtbataillon. De kazerne werd gebouwd in 1943 en toont een Ambachtelijke vormtaal, met elementen van het Functionalisme en verwijzingen naar het vormenidoom van de Stuttgarter Schule. Heden huisvest het gebouw de Lunettenkazerne.

Omschrijving

Het kazernegebouw bestaat uit een viertal losstaande L-vormige bouwdelen, die vrijwel identiek zijn en tesamen een plattegrond in de vorm van een kruis beslaan. Deze bouwdelen liggen met de voorgevels aan een kruisvormig plein, waar in het midden van de kruisarmen plantsoenen met bomen zijn aangelegd. Het kazernegebouw telt één bouwlaag onder een hoog schilddak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. Boven de dakschilden langgerekte, over nagenoeg de gehele breedte van het dakschild lopende dakkapellen. Boven de kopgevels kleinere dakkapellen.

De gevels van het kazernesgebouw, die sober zijn vormgegeven, zijn opgetrokken in baksteen. Rondom de ingangspartijen is natuursteen toegepast.

In de langs het kruisvormige plein gelegen voorgevels hebben de vier bouwdelen in beide vleugels een tweetal ingangspartijen, die worden gevormd door een ondiep portaal, aan de bovenzijde afgesloten door een segmentboog. Rondom de ingang een natuurstenen geprofileerde omlijsting met aan de bovenzijde een blokvormige sluitsteen. De ingangspartij bestaat uit een dubbele houten toegangsdeur met kleine ramen, bereikbaar via een hardstenen trap. De vertrekken aan weerszijden van de ingangspartijen zijn in de voor- en achtergevel voorzien van getoogde vensters met kruiskozijsen, waarin vierruits ramen.

De kopgevels van de vier L-vormige bouwdelen hebben een kleine, eenvoudiger zijingang, die wordt gevormd door een houten deur met kleine raampjes, voorzien van een getoogd bovenlicht en smalle zijlichten. Ook hier een natuurstenen trap. Aan weerszijden van de zijingang een getoogd venster met kruiskozijs. In de achtergevels hebben de L-vormige bouwdelen per vleugel één ingangspartij, gelegen in een ondiep portaal onder segmentboog.

Het interieur van het kazernesgebouw is in de loop der tijd gemoderniseerd.

Waardering

Het kazernesgebouw van het SS-wachtbataljon, behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught, is van algemeen belang. Het kazernesgebouw bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex is het gebouw van grote historische waarde. Voorts is het kazernesgebouw van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling: het is karakteristiek voor de tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetters gebouwde kazernes en is binnen dit bouwtype door de unieke kruisvormige plattegrond bijzonder. Het kazernesgebouw heeft architectuurhistorische waarde vanwege de bouwstijl, een samengaan van Functionalistische elementen en het vormenidoom van de Stuttgarter Schule. Het kazernesgebouw bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. Tot slot is het kazernesgebouw van belang vanwege de gaafheid van het exterieur en vanwege typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Militair wachtgebouw

Functie

Kazerne

Wachtgebouw

Monumentnummer*: 521305

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Lunettenlaan

Nr*

102

Toev.*

Postcode*

5263 NT

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

648

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De OFFICIERSMESS behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught is gelegen op het SS-terrein aan de zuidelijke zijde van het concentratiekamp. De officiersmess maakt deel uit van een groep gebouwen voor de SS-officieren rondom een rechthoekig pleintje aan de westzijde van dit terrein. Het gebouw werd in 1943 opgetrokken. De officiersmess is gebouwd in een Ambachtelijke bouwstijl met verwijzingen naar het vormenidoom van de Stuttgarter Schule. Het gebouw is heden nog steeds in gebruik als mess, behorend bij de Van Brederokazerne. In het interieur van de officiersmess hebben zich later wijzigingen voorgedaan. De messruimte is grotendeels in de oorspronkelijke staat gehandhaafd en vertoont nog oorspronkelijke elementen.

Omschrijving

De officiersmess heeft een globaal kruisvormige plattegrond en telt één bouwlaag onder een overstekend, samengesteld zadeldak, gedekt met riet met vorstpannen. Boven de noordelijke en oostelijke vleugel een schoorsteen. In de dakschilden boven de noordelijke en zuidelijke vleugel dakkapellen. De gevels van de officiersmess zijn opgetrokken in baksteen, in de kopgevels van de zuidelijke, westelijke en noordelijke gevel een uitkragend bovengedeelte met houten vakwerk, waartussen metselmozaïek. In de gevels van de officiersmess zijn

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

getoogde vensters, voorzien van stolpramen met kleine roedenverdeling, aangebracht. De noordelijke en zuidelijke vleugel van de officiersmess tonen in de westgevel een grotendeels identieke vensterindeling. Aan weerszijden van de westelijke vleugel zijn in de westelijke gevel van de noordelijke en zuidelijke vleugel ingangspartijen gelegen, die worden gevormd door een dubbele openslaande houten deur met kleine raampjes en toegang geven tot een kleine hal. Respectievelijk links en rechts hiervan, ter hoogte van de toiletten een drietal kleine getoogde vensters met kruiskozijsen. Boven het uitkragende bovengedeelte van de kopgevels, ter hoogte van de zolder, een recht gesloten venster met stolpraam met kleine roedenverdeling. Op de begane grond in de noordelijke kopgevel drie, in de zuidelijke kopgevel één getoogd venster. In de oostelijke gevel van de noordvleugel links een ingang, identiek aan de hoofdingang, met aan weerszijden hiervan kleinere getoogde vensters. De oostgevel van de zuidelijke vleugel heeft in de tweede travee van rechts een identieke ingang. Rechts hiervan één, links vier getoogde vensters. In de oostelijke vleugel van de officiersmess was de keuken ondergebracht. Aansluitend aan de oostelijke zijde een iets lager en smaller bouwdeel onder rieten zadeldak, waarin waarschijnlijk dienstvertrekken waren ondergebracht. Ter hoogte van de keuken in de noord- en zuidgevel respectievelijk vier en drie vrijwel aaneengesloten rechtgesloten vensters met stolpramen en kleine roedenverdeling. In de zuidelijke gevel links hiervan een keukendeur. De kopgevel van de oostelijke vleugel heeft evenals de overige kopgevels van de officiersmess een uitkragend gedeelte in de topgevel, zij het dat deze uitkraging hier veel hoger is aangebracht. In de uitkraging een rooster. Onder de uitkragende gevelpartij een klein getoogd venster. Op de begane grond een zijingang. De westelijke vleugel, waarin de messruimte was ondergebracht, heeft in de kopgevel een viertal getoogde vensters. De noordelijke en zuidelijke zijgevel van deze vleugel zijn identiek: links, respectievelijk rechts een dubbele openslaande deur met kleine raampjes, rechts, respectievelijk links hiervan twee getoogde vensters. Het interieur van de officiersmess is gemoderniseerd, met uitzondering van de messruimte. Hier een hoog plafond, waaronder nog een gedeelte van de houten spantconstructie zichtbaar is gebleven. Tegen de westelijke gevel een schoorsteen met een met tegels beklede schouw. Eikenhouten lambrizingen.

Waardering

De officiersmess, behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught, is van algemeen belang. De officiersmess bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex is het gebouw van historische waarde. Voorts is de officiersmess van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. De officiersmess bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter)nationaal belang is. De officiersmess is van belang vanwege gaafheid van het exterieur. Tot slot is de officiersmess van belang vanwege functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw

Functie

Officiersmess

Monumentnummer*: 521306

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Van Brederodelaan

Nr*

112

Toev.*

Postcode*

5263 NW

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

648

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het WOONHUIS van de SS-commandanten, behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught, is gelegen aan de westelijke zijde van het SS-terrein, ten zuiden van het eigenlijke kampterrein. Het woonhuis werd opgetrokken in 1943 en toont een Ambachtelijke vormtaal met verwijzingen naar het vormenidoom van de Stuttgarter Schule. Dit woonhuis en de officiersmess vormden de meest 'voornamen' gebouwen op het SS-terrein, die zich onderscheidden door hun rieten dak. Na de Tweede Wereldoorlog is het woonhuis opgedeeld in verschillende woningen, waarbij de interne dispositie is gewijzigd. Het woonhuis behoort heden tot de Van Brederokazerne en heeft nog een woonfunctie.

Omschrijving

Het woonhuis heeft een U-vormige plattegrond bestaande uit een langgerekte noord-zuid gerichte vleugel met een veranda en twee dwars hierop geplaatste kortere bouwdelen. Het woonhuis telt één bouwlaag onder een samengesteld schilddak, gedekt met riet en vorstpannen. Schoorstenen boven de zuidelijke en noordelijke dwarsvleugel. De muren zijn opgetrokken in baksteen. Het woonhuis heeft aan de oostelijke zijde over de gehele lengte van de noord-zuid gerichte vleugel een veranda, geopend met segmentbogen op vierkante bakstenen pijlers.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hierachter lagen oorspronkelijk twee (later vier) ingangspartijen voor het woonhuis, waarvan één in het midden van de langgerekte vleugel en twee in de kortere dwarsvleugels. Deze ingangspartijen worden gevormd door een houten deur met een smal vierruits raam en een hardstenen drempel. Rechts van het midden van de lange noord-zuidvleugel twee oorspronkelijke ingangen onder een ontlastingsboog. Links van het midden een tweetal later toegevoegde ingangspartijen. Links hiervan een tweetal stolpvensters met daartussen een klein vierkant venster met klapraam, geheel rechts drie vensters onder segmentboog.

In de op de veranda aansluitende noordelijke en zuidelijke gevels van de korte dwarsvleugels zijn drie muurnissen aangebracht, die aan de bovenzijde worden afgesloten door segmentbogen. De korte oostelijke gevels van de dwarsvleugels zijn voorzien van een driezijdige erker. In de zuidelijke zijgevel is de vensterindeling gewijzigd. Alleen rechts nog een oorspronkelijk venster met stolpraam.

De achtergevel van het woonhuis is voorzien van rechtgesloten vensters met stolpramen, geheel rechts nog een drietal stolpramen met de oorspronkelijke kleine roedenverdeling. Links in de achtergevel een achteringang met moderne deur.

De noordelijke zijgevel heeft links een rechtgesloten venster met stolpraam, rechts een tweetal bredere rechtgesloten vensters, waarvan de roedenverdeling is verwijderd.

In het woonhuis is de interne dispositie als gevolg van de latere opdeling in meerdere woningen sterk gewijzigd. De kap met rondhoutspanten is nog oorspronkelijk.

Waardering

Het woonhuis voor SS-officieren, behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught, is van algemeen belang. Het woonhuis bezit cultuurhistorische waarde, als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex is het woonhuis van groot historisch belang. Voorts is het woonhuis van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. Het woonhuis bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van het concentratiekamp Vught, dat cultuurhistorisch van (inter-)nationaal belang is. Het woonhuis is tot slot van belang vanwege functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen
Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Woonhuis(K)
Opslag

Functie

Woonhuis
Garage (G)

Monumentnummer*: 521307

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Lunettenlaan

Nr*

102

Toev.*

Postcode*

5263 NT

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

648

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het POORTGEBOUW behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught ligt aan de zuidelijke zijde van het eigenlijke concentratiekamp en vormt als het ware een afscheiding tussen het SS-terrein en het concentratiekampterrein. Gevangenen betraden vanuit dit poortgebouw het eigenlijke concentratiekamp. Het gebouw, dat ook wel de "Kommandantur" werd genoemd, had aan de noordelijke zijde een balkon vanaf waar de bewapende SS-officieren toezicht hielden op het gevangenenappèl. De "Kommandantur" fungeerde tevens als huisvesting voor de SS-ers belast met de bewaking. Het poortgebouw werd opgetrokken in 1943 en toont een Ambachtelijke vormtaal, met verwijzingen naar het vormidoom van de Stuttgarter Schule. Het poortgebouw wordt heden gebruikt als kantoorgebouw bij de Van Brederokazerne en is inwendig ingrijpend gemoderniseerd.

Omschrijving

Het poortgebouw heeft een langgerekte rechthoekige plattegrond en telt één bouwlaag onder een licht overstekend zadeldak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. Boven de voorgevel (zuidelijke zijde) een langerekte, over bijna de gehele breedte van het dakschild lopende dakkapel, boven de achtergevel zes losse dakkapellen. In de voor- en achtergevel heeft het poortgebouw getoogde vensters, voorzien van stolpramen met kleine roedenverdeling. De

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gevels van het poortgebouw zijn opgetrokken in machinale baksteen, in de topgevel boven de poort is houten vakwerk toegepast. Het poortgebouw toont een symmetrische opbouw. In het midden een hoger opgetrokken risalerend middenpaviljoen, onder een dwars geplaatst zadeldak. In dit hogere middenpaviljoen bevindt zich de poort naar het concentratiekampterrein, aan de bovenzijde afgesloten door een vlakke segmentboog. De topgevel van dit middenpaviljoen is voorzien van houten vakwerk. In de voorgevel is hierin op de bovenverdieping een samengesteld rechtgesloten venster met drie stolpramen met kleine roedenverdeling aangebracht. Aan weerszijden van de doorgang zijn de vertrekken in het middenpaviljoen voorzien van kleine vierruits vensters. Links en rechts van het middenpaviljoen tien traveeën, waarin per travee een tweetal bij elkaar geplaatste vensters.

De achtergevel, die uitkijkt op de appèlplaats (complexonderdeel 8), toont dezelfde opbouw. In het middenpaviljoen bevindt zich boven de poort een diep balkon, aan de voorzijde voorzien van houten stijlen met houtsnijwerkdetailering. Op dit balkon zagen de SS-officieren toe op de dagelijkse gevangenenappèls. In de kopgevels van het poortgebouw op de begane grond getoogde vensters, op de bovenverdieping een nooduitgang met stalen trap, met hiernaast twee rechtgesloten vensters, voorzien van stolpramen met kleine roedenverdeling. Geheel boven in de kopgevels een klein rechtgesloten venster.

Het inwendige van het poortgebouw is in de loop der jaren gemoderniseerd.

Waardering

Het poortgebouw/ de "Kommandatur", behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught, is van algemeen belang. Het poortgebouw bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling. Als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex is het poortgebouw van groot historisch belang. Voorts is het poortgebouw van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. Het poortgebouw bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. Het poortgebouw is van belang vanwege de gaafheid van het exterieur. Tot slot is het poortgebouw van belang vanwege functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Militair wachtgebouw

Weg(C)

Functie

Plein

Monumentnummer*: 521308

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Atlantis

Nr*

1

Toev.*

B

Postcode*

5263 MC

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

663

Appartement

Grondperceel

VUGHT

A

662

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De BARAK, behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught, is gelegen aan de zuidoostelijke zijde van het eigenlijke concentratiekampterrein. Dit gebouw is de enige nog resterende van de 43 barakken waarin de verblijven en werkplaatsen voor de gevangenen waren ondergebracht. In de barakken die als 'woonbarak' werden gebruikt werden gemiddeld 240 gevangenen ondergebracht. Barak nummer 1 was net als de overige barakken opgesplitst in twee afdelingen (1a en 1b) en huisvestte de postafdeling en de kantine van het concentratiekamp. De barak werd opgetrokken in 1943-44 en vertoont een Ambachtelijke vormentaal. Na de Tweede Wereldoorlog bleef een aantal van de barakken, waaronder barak 1, in gebruik als onderdeel van een Moluks woonoord. In de jaren '90 werd het merendeel van deze barakken afgebroken om plaats te maken voor nieuwbouw. Barak 1 is heden in gebruik als kerkruimte voor de Molukse gemeenschap te Vught en is gedeeltelijk (het westelijke gedeelte/barak 1A) gerenoveerd/gerestaureerd.

Omschrijving

De BARAK heeft een rechthoekige plattegrond en telt één bouwlaag onder een laag zadeldak op houten spanten,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gedekt met moderne golfplaten en is voorzien van een mastgoot. De gevels zijn opgetrokken in machinale baksteen. De barak heeft recht gesloten vensters, voorzien van een stolpraam, met daarboven een tweeruits klampaam. De ingang van afdeling 1B is gelegen in de oostelijke kopgevel en bestaat uit een moderne dubbele openslaande deur met drieruits bovenlicht. Moderne luifel. Links hiervan een groot rechtgesloten venster. In de lange zuidgevel ligt een zijingang met bovenlicht. De ingang van barak 1A ligt in de westelijke kopgevel. Aan de noordzijde van de westgevel een moderne klokkenstoel.

Waardering

De BARAK, behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught, is van algemeen belang. De barak bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex bezit de barak historische waarde. Voorts heeft de barak als herinnering aan de behandeling van gevangenen in het concentratiekamp grote historische waarde. De barak bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. De barak is van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. Tot slot is de barak van belang vanwege functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen
Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en
overheidsgebouwen

Subcategorie

Militair verblijfsgebouw
Gerechtsgebouw(E)

Functie

Soldatenbarak
Gevangenis

Monumentnummer*: 521309

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Locatiennaam

BY Lunettenlaan 501 G69, Vught

Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

638

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het CREMATORIUM, behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught, is gelegen op de noordoostelijke hoek van het concentratiekampterrein. Hier werden de overleden gevangenen gecremeerd. Hiervoor waren twee vaste crematieovens en een verplaatsbare oven in het gebouw aanwezig. Tevens was er een sectiekamer in ondergebracht. Het crematorium werd gebouwd in 1943-'44 en toont een Ambachtelijke vormtaal, met verwijzingen naar het vormenidoom van de Stuttgarter Schule. Heden is het crematorium onderdeel van het "Nationaal Monument Kamp Vught". In het interieur, dat qua dispositie vrijwel ongewijzigd is, zijn de crematieovens en de snijtafel in de sectiekamer nog aanwezig.

Omschrijving

Het crematoriumgebouw heeft een plattegrond bestaande uit twee op elkaar aansluitende L-vormen. Het gebouw telt één bouwlaag onder een samengesteld schilddak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. Boven het dak een drietal schoorstenen, boven het crematoriumgedeelte een hoge bakstenen schoorsteen, versterkt met ijzeren strips. De gevels zijn opgetrokken in baksteen. Het crematorium heeft stolpvensters met kleine roedenverdeling. De twee hoofdingangen van het crematorium zijn gelegen in de lange oostelijke gevel: links de ingang voor de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

vertrekken van de arts, rechts een iets bredere ingang die toegang gaf tot het eigenlijke crematorium. Deze ingangspartijen bestaan uit eenvoudige opgeklampte deuren. Links van de ingang naar de vertrekken voor de arts twee kleinere vensters met kleine roedenverdeling. Geheel rechts in de oostelijke gevel een niet oorspronkelijk venster met verduisteringsschot ter plaatse van een gereconstrueerde gevangeniscel op de noordoostelijke hoek van het crematorium. De noordelijke gevel heeft ter plaatse van het vertrek links van het crematorium een klein éénruits venster. Op de noordwestelijke hoek een lagere éénlaags aanbouw onder schilddak. Deze aanbouw heeft in de oostelijke gevel, vlak onder het dak een drietal kleine vensters met kleine roedenverdeling. Aan de achterzijde (westelijke gevel) de gemoderniseerde ingang van deze aanbouw. In de westelijke gevel van de noordelijke vleugel een achteringang, die direct op de crematoriumruimte uitkomt.

In het inwendige van het crematoriumgebouw is de oorspronkelijke dispositie grotendeels gehandhaafd. In de oostelijke vleugel aan de voorzijde een gang. Hierlangs zijn de vertrekken van de arts gelegen: links een zitkamer en behandelkamer, rechts hiervan achtereenvolgens een toilet, kantoorruimte, laboratorium en een snijkamer met sectietafel. In de noordelijke vleugel aan de voorzijde, rechts van de ingang, een reconstructie van gevangeniscel 115 uit de "Bunker" (complexonderdeel 10). Hierachter een ruimte, die bestemd was voor de opslag van lijken. In de meest westelijke helft van de noordelijke vleugel twee vaste crematieovens.

Waardering

Het crematorium, behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught, is van algemeen belang. Het crematorium bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex is het gebouw van grote historische waarde. Voorts heeft het crematorium als herinnering aan de behandeling van gevangenen in het concentratiekamp grote historische waarde. Het crematorium vormt daarnaast ook een voorbeeld van een typologische ontwikkeling. Het crematorium bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. Tot slot is het crematorium van belang vanwege gaafheid en typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Uitvaartcentra en begraafplaatsen

Subcategorie

Crematorium (H)

Functie

Crematorium(H2)

Monumentnummer*: 525892

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Lunettenlaan

Nr*

101

Toev.*

Postcode*

5263 NT

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

648

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

Het WACHTGEBOUW behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught is gelegen bij de ingang aan de oostzijde van het kampterrein, aan de westelijke zijde van de Lunettenlaan. Het wachtgebouw werd opgetrokken in 1943. Het U-vormige gebouw vertoont een Ambachtelijke bouwstijl met verwijzingen naar het vormenidoom van de Stuttgarter Schule. Het gebouw doet heden nog steeds dienst als wachtgebouw, behorend bij de Van Brederokazerne. Het interieur van het wachtgebouw is later sterk gemoderniseerd en tevens hebben zich aan de buitenzijde enige wijzigingen voorgedaan: op de zuidwestelijke hoek van het gebouw is de vensterindeling gewijzigd en in de zuidgevel is een modern loket aangebracht.

Omschrijving

Het wachtgebouw heeft een U-vormige plattegrond, waarvan de gesloten zijde langs de Lunettenlaan ligt. Het gebouw telt n bouwlaag onder een geknikt schilddak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. De drie vleugels van het wachtgebouw hebben een min of meer gelijke lengte en tellen tien versterassen. De muren zijn opgetrokken in baksteen. Boven de noordoostelijkehoek een schoorsteen. Langs het dak is een mastgoot aangebracht. De ingang van het wachtgebouw is gelegen aan de zuidelijke zijde van het gebouw, in een op de zuidoostelijke hoek

aangebrachte loggia. Deze loggia heeft in de zuidelijke en oostelijke gevel een soort arcade, bestaande uit segmentboogvormige openingen. De gevels van het wachthuis zijn voorzien van getoogde vensters, waarin stolpramen met kleine roedenverdeling. De vensterindeling is aan de linkerkant van de zuidgevel gewijzigd: hier zijn een modern loket en geheel links een modern venster aangebracht. Aansluitend op de zuidelijke gevel, direct links van de loggia, een poort met bakstenen pijlers, waartussen een slagboom. Aan de linkerkant van de noordelijke gevel is een laag segmentboogvormig poortje aangebracht (wellicht een hondenpoortje).

De kopgevel van de noordelijke vleugel is vensterloos, bij de kopgevel van de zuidelijke vleugel zijn twee vensters later dichtgemetseld. Tussen de twee kopgevels is een bakstenen muur opgetrokken, afgedekt met een ezelsrug.

Waardering

Het wachtgebouw behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught is van algemeen belang. Het gebouw bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex is het gebouw van historische waarde. Voorts is het wachthuis van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. Het wachtgebouw bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. Het wachtgebouw is tot slot van belang vanwege typologische en functionele zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militair wachtgebouw

Functie

Monumentnummer*: 525893

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Lunettenlaan

Nr*

102

Toev.*

Postcode*

5263 NT

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

648

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De twee LEGERINGSGEBOUWEN behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught zijn gelegen op het SS-terrein aan de zuidelijke zijde van het concentratiekamp. De legeringsgebouwen maken onderdeel uit van een groep gebouwen voor de SS-officieren rondom een rechthoekig pleintje aan de westelijke zijde van dit terrein. De gebouwen, die identiek zijn vormgegeven, zijn gelegen aan de noordelijke en zuidelijke zijde van dit pleintje. Zij huisvestten de kantoren en verblijven van de SS-officieren. De legeringsgebouwen werden opgetrokken in 1943 en tonen een Ambachtelijke vormtaal met verwijzingen naar de Stuttgarter Schule. De gebouwen doen heden dienst als kantoren voor de Van Brederokazerne. Het interieur van de legeringsgebouwen is gemoderniseerd en de ramen zijn vernieuwd.

Omschrijving

De legeringsgebouwen hebben een langgerekte rechthoekige plattegrond en tellen één bouwlaag onder een zadeldak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. Boven de voorgevel in het midden van het dakschild een langgerekte dakkapel met tien vensters, die ongeveer de helft van de breedte van het dak beslaat. Boven de achtergevel een viertal dakkapellen, waarvan de middelste twee breed, met vier driedelige stolpramen. De twee

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

buitenste dakkapellen zijn smaller met twee stolpramen. De gevels van de legeringsgebouwen zijn opgetrokken in baksteen. In deze gevels waren oorspronkelijk getoogde vensters, voorzien van stolpramen met kleine roedenverdeling aangebracht, later vervangen door recht gesloten stolpramen met kleine roedenverdeling, onder de originele bogen. De legeringsgebouwen hebben symmetrische gevels. In de voorgevels langs het rechthoekige plein in het midden de ingangspartij, die wordt gevormd door een dubbele openslaande deur met raampjes, gelegen in een ondiep portaal, dat aan de bovenzijde wordt afgesloten door een segmentboog. Aan weerszijden hiervan achtereenvolgens twee smalle, twee vensters tellende traveen en twee bredere, drie vensters omvattende traveen.

De achtergevels van de legeringsgebouwen hebben eveneens een symmetrische opbouw. In het midden, tegenover de ingang, is de gevel hoger opgetrokken en heeft twee hoog geplaatste stolpvensters. Aan weerszijden hiervan negen getoogde vensters. De oostelijke en westelijke kopgevels van de legeringsgebouwen hebben op de begane grond een tweetal getoogde vensters, op de zolderverdieping een nooduitgang met stalen trap. Hier naast een laag getoogd venster met stolpraam. Het inwendige van de legeringsgebouwen is later ingrijpend gemoderniseerd.

Waardering

De legeringsgebouwen voor de SS-officieren, behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught zijn van algemeen belang. De legeringsgebouwen bezitten cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex zijn de gebouwen van een bijzonder historisch belang. Voorts zijn de legeringsgebouwen van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. De legeringsgebouwen bezitten ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. De legeringsgebouwen zijn tot slot van belang vanwege functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

Monumentnummer*: 525894

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Lunettenlaan

Nr*

102

Toev.*

Postcode*

5263 NT

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

648

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De GARAGE behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught, is gelegen aan de noordelijke zijde van het SS-terrein aan de zuidzijde van het concentratiekamp. De garage werd opgetrokken in 1943 en toont een Ambachtelijke vormtaal met verwijzingen naar de Stuttgarter Schule. Heden wordt het stalgebouw gebruikt als kantoorgebouw bij de Van Brederokazerne. Het inwendige van het voormalige garagegebouw is ingrijpend gewijzigd en gemoderniseerd.

Omschrijving

De garage heeft een globaal U-vormige plattegrond, bestaand uit een langgerekte oost-west gerichte vleugel met haaks daarop aan beide uiteinden twee kortere vleugels. Het gebouw telt n bouwlaag onder een samengesteld, licht overstekend zadeldak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. De gevels van het gebouw zijn opgetrokken in baksteen, in het hoger opgetrokken poortgedeelte van het garagegebouw is daarnaast houten vakwerk toegepast. De gevels zijn voorzien van getoogde vensters, voorzien van stolpramen met kleine roedenverdeling. De naar het zuiden gerichte voorgevel van het garagegebouw is symmetrisch en heeft in het midden een hoger opgetrokken, licht risalerend bouwdeel met een topgevel en dwars geplaatst zadeldak. Dit middendeel fungeert als doorrijpoort

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

naar het achtergelegen terrein. In het midden hiervan een grote, door een vlakke segmentboog afgesloten opening voor de poort. De in houten vakwerk met metselmozaek uitgevoerde topgevel boven de poort heeft een hoog getoogd venster met stolpraam en kleine roedenverdeling. De vertrekken aan weerszijden van de poort hebben een getoogd venster. Aan weerszijden van de middenrisaliet met poort tien vensters.

In de achtergevel van de langgerekte oost-west gerichte vleugel is de vensterindeling in de middenrisaliet identiek aan de voorgevel. Aan weerszijden van de middenrisaliet een travee met getoogd venster, hiernaast een vijftal hoge dubbele houten deuren.

De korte vleugels aan de oostelijke en westelijke zijde van het garagegebouw hebben in de buitengevels kleine rechtgesloten vensters met vierruits ramen. De achtergevels langs de binnenzijde van het U-vormige gebouw hebben evenals de langgerekte vleugel grotere getoogde vensters. De kopgevels van het gebouw zijn voorzien van een door een segmentboog afgesloten achteringang met dubbele houten deuren.

Het inwendige van het garagegebouw is in de loop der tijd ingrijpend gewijzigd en gemoderniseerd.

Waardering

Het garagegebouw behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught is van algemeen belang. Het gebouw bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex is het garagegebouw van historisch belang. Voorts is het garagegebouw van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. Het garagegebouw bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. Het garagegebouw is van belang vanwege de gaafheid van het exterieur. Tot slot is het garagegebouw van belang vanwege functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Militaire opslagplaats

Functie

Monumentnummer*: 525895

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

*Monumentnaam***

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

*Woonplaats**

Vught

*Gemeente**

Vught

*Provincie**

Noord-Brabant

*Straat**

Lunettenlaan

*Nr**

102

*Toev.**

*Postcode**

5263 NT

*Woonplaats**

Vught

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

VUGHT

*Sectie**

A

*Kad. object**

648

Appartement

Grondperceel

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

De APPÈLPLAATS behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught ligt aan de zuidelijke zijde van het eigenlijke concentratiekamp, direct ten noorden van het als complexonderdeel 7 omschreven poortgebouw/Kommandantur. De appèlplaats werd aangelegd in 1943. De plaats was bestemd voor het massale appèl waaraan de gevangenen van het concentratiekamp twee maal per dag moesten deelnemen. De plaats had oorspronkelijk grotere afmetingen: door bebouwing van de meest noordelijke helft van de appèlplaats is de open ruimte gehalveerd.

Omschrijving

De appèlplaats bestaat uit een open, rechthoekig terrein aan de zuidelijke zijde van het terrein van het concentratiekamp (ten noorden van het SS-terrein). De plaats mat oorspronkelijk circa 50 bij 100 meter, met een noord-zuid gerichte lengteas. De appèlplaats werd zowel in de lengte als de breedte in het midden doorkruist door een smal, door middel van klinkers verhard pad (heden nog aanwezig). De appèlplaats werd aan de zuidzijde afgesloten door de Kommandantur/het poortgebouw, aan de oost- en westzijde door respectievelijk de keuken/wasserij en een administratiegebouw en rondom de noordelijke helft door barakken voor gevangenen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Heden is de appèlplaats door bebouwing van de noordelijke helft gehalveerd.

Waardering

De appèlplaats, behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught, is van algemeen belang. De appèlplaats bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een door de bezetter tijdens de Tweede Wereldoorlog gebouwd concentratiekampcomplex bezit de appèlplaats grote historische waarde. Voorts bezit de appèlplaats als herinnering aan de behandeling van de gevangenen in het concentratiekamp grote historische waarde. De appèlplaats is van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. De appèlplaats bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. De appèlplaats is tot slot van belang vanwege functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

Monumentnummer*: 525896

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Straat*

Lunettenlaan

Nr*

501

Toev.*

U1G

Postcode*

657

Woonplaats*

Vught

Situering

Locatie

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

657

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De GEVANGENIS, behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught, is gelegen aan de noordelijke zijde van het eigenlijke concentratiekampterrein. Deze kampgevangenis, ook wel de "Bunker" genoemd, had 150 cellen, waarin gevangenen konden worden opgesloten wegens strafmaatregelen, in afwachting van onderzoek van hun zaak, berechting of mogelijk ook executie. De cellen van de gevangenis waren voorzien van kleine raampjes met tralies en een verduisteringsschot. In cel 115 speelde zich op 15 en 16 januari 1944 het beruchte Bunkerdrama af, waarbij zeventig vrouwelijke gevangenen bij wijze van collectieve strafmaatregel voor vijftien uur in deze kleine ruimte werden opgesloten. Hierbij kwamen tien vrouwen om het leven.

De gevangenis werd in 1943-'44 gebouwd en is opgetrokken in een Ambachtelijk-Functionele vormentaal. Heden is het gebouw nog steeds in gebruik als Tijdelijk Extra Beveiligde Inrichting van de gevangenis Nieuw Vossenveld. De inwendige dispositie van de gevangenis is grotendeels gehandhaafd: de cellen, trappenhuis en gangen zijn echter sterk gemoderniseerd.

Omschrijving

De gevangenis heeft een carrévormige plattegrond rondom een open binnenplaats en telt twee bouwlagen onder

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een geknikt zadeldak, gedekt met verbeterde Hollandse pannen. Hierlangs loopt een mastgoot. De gevels zijn opgetrokken in machinale baksteen met vlechtingen in de kopgevels van de zuidelijke vleugel. Deze zuidelijke vleugel van de gevangenis is hoger opgetrokken dan de overige vleugels en huisvestte kantoren en dienstvertrekken voor de bewakers. In het midden van de zuidelijke vleugel ligt de poort van de gevangenis. Deze bestaat uit een brede doorgang onder een korfboog, die kon worden afgesloten door een ijzeren hek. Voor deze poort is een moderne toegangsluis aangebracht. Aan de oostzijde van deze hoofdboort de bewakingsruimte, voorzien van een moderne vensterpartij. In de gevel van de zuidvleugel langs de binnenplaats links van de poort een ingang voor de bewakingsruimte, eveneens onder een korfboog. Rechts boven de poort is een aantal vensters dichtgemetseld. Op de hoeken van de binnengevels zijn ter hoogte van de trappenhuisen eveneens ingangspartijen aangebracht, die worden gevormd door een vrij brede toegang onder korfboog, voorzien van moderne deur. In de voor- en achtergevel van deze zuidelijke vleugel hoge rechtgesloten vensters, in de jaren '50 voorzien van vernieuwde ramen met kleine roedenverdeling. De oostelijke, westelijke en noordelijke vleugel van de gevangenis zijn in de voor- en achtergevel voorzien van kleinere rechtgesloten vensters, voorzien van moderne ramen.

In het inwendige van de gevangenis is de oorspronkelijke dispositie van de cellen gehandhaafd. Wel zijn gangen, trappenhuisen en cellen gemoderniseerd. Ook cel 115, waarin zich het Bunkerdrama afspeelde, is in hoofdvorm nog aanwezig: de plavuizen en deur van cel 115 zijn echter overgebracht naar het Nationaal Monument, waar de cel is gereconstrueerd.

De gevangenis wordt omringd door een circa 3 meter hoge bakstenen muur met penanten. Aan de zuidelijke zijde, tegenover de hoofdboort, is deze muur voorzien van een doorgang, afgesloten door een moderne poort. Langs de binnenzijde van de muur een gracht met schuine zijden.

Waardering

De gevangenis de "Bunker", behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught, is van algemeen belang. De gevangenis bezit cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als onderdeel van een tijdens de Tweede Wereldoorlog door de bezetter gebouwd concentratiekampcomplex is het gebouw van historische waarde. Voorts heeft de gevangenis als herinnering aan de behandeling van gevangenen in het concentratiekamp grote historische waarde. De gevangenis is daarnaast ook van belang als illustratie van een typologische ontwikkeling. De gevangenis bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van een groter geheel, dat historisch van (inter-)nationaal belang is. Tot slot is de gevangenis van belang vanwege functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Bestuursgebouwen, rechtsgebouwen en overheidsgebouwen

Subcategorie

Gerechtsgebouw(E)

Functie

Gevangenis

Monumentnummer*: 525897

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 16253/13

Monumentnaam**

Kamp Vught

Complexnummer

521303

Complexnaam

Kamp Vught

Woonplaats*

Vught

Gemeente*

Vught

Provincie*

Noord-Brabant

Locatiennaam

Vught

Locatieomschrijving

Op lunet 2

Kadastrale gemeente*

VUGHT

Sectie*

A

Kad. object*

490

Appartement

Grondperceel

Rijksmonumentomschrijving**

Inleiding

De FUSILLADEPLAATS met GEDENKTEKEN, behorend bij het voormalige concentratiekamp Vught is gelegen ten oosten van het concentratiekampterrein, in de middelste van een drietal in 1844 aangelegde lunetten op de Vughtse heide, die onderdeel vormden van de stelling van 's-Hertogenbosch. Deze zijn reeds als Rijksmonument beschermd (Mon. no. 38168). Op deze fusilladeplaats vonden zeker 329 gevangenen van het concentratiekamp de dood. Vlak na de oorlog werd bij de kogelvanger van de fusilladeplaats door de Vughtenaren Henk van der Pas en Piet van Laarhoven een groot houten kruis opgericht. In 1947 werd voor de kogelvanger een gedenkwal geplaatst, naar ontwerp van de Bussumse architect Joh. F. van Herwerden. De fusilladeplaats maakt heden onderdeel uit van het Nationaal Monument Kamp Vught. De oorspronkelijke natuurstenen platen, waarop de namen van de gesneuvelden, zijn in 1997 na bekladding vervangen door replica's.

Omschrijving

De fusilladeplaats bestaat uit een vierkant terrein, gelegen aan de noordelijke zijde van de globaal driehoekige Lunet II. De plaats wordt voorafgegaan door een langgerekt pad, lopend over de noord-zuid as van de lunet. Aan de noordzijde van de fusilladeplaats ligt de een aarden wal, die dienst deed als kogelvanger, met daarvoor een circa

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

anderhalve meter diepe sleuf. Boven op deze aarden wal een groot eikenhouten kruis. De gedenkwal bestaat uit een 26-tal gedenkplaten van Franse natuursteen, waarop de namen van de 329 gevangenen die op deze plaats werden gefusilleerd zijn aangebracht. In de ten opzichte van de gedenkplaten iets vooruitspringende basis van de gedenkwal de tekst: "Den vaderlant ghetrouwe, blijf ik tot in den doet".

Waardering

De fusilladeplaats met gedenkteken, behorend bij het complex van het voormalige concentratiekamp Vught is van algemeen belang. De fusilladeplaats en gedenkteken bezitten cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een historische ontwikkeling: als herinnering aan de op deze plaats gefusilleerde gevangenen heeft het object grote historische waarde.

De fusilladeplaats bezit ensemblewaarde als essentieel onderdeel van het concentratiekamp Vught, dat cultuurhistorisch van (inter-)nationaal belang is. De fusilladeplaats is van belang vanwege de gaaf bewaarde aanleg.

Hoofdcategorie

Voorwerpen op pleinen en dergelijke

Subcategorie

Gedenkteken(D)

Functie